

ALGEMEEN BELEIDSPROGRAMMA

van het OCMW van de Stad Brussel

2019-2024

Inleiding	5
1. Sociale actie	8
Vrouwen en eenoudergezinnen	10
Jongeren	11
Senioren	14
Daklozen	17
2. Socioprofessionele inschakeling	18
3. Sociale economie	20
4. Gezondheid	22
5. Bestrijden van het sociaal isolement	26
6. Personeel	28
7. Patrimonium	32
8. Ecologische overgang	35
9. Goed bestuur	38
Conclusie	40

Met haar ruim 177.000 inwoners is Brussel een stad met zeer grote discrepanties. Het is dan misschien wel de hoofdstad van een van de rijkste en welvarendste regio's van Europa, maar toch telt de stad een groeiend aantal inwoners die leven in grote armoede. Steeds meer burgers worden vandaag geconfronteerd met socio-economische moeilijkheden op verschillende momenten in hun leven. Het Brussels armoederapport¹ stelt dat meer dan 30% van de Brussels Hoofdstedelijke bevolking leeft onder de armoederisicogrens. Hiermee behoort de Stad Brussel tot de gemeenten die het meest getroffen worden door dit fenomeen. De latente en toenemende armoede raakt steeds meer vrouwen, kinderen en bejaarden. Het aantal daklozen is beduidend toegenomen in het Brusselse Gewest: naar schatting leven meer dan 4.000 mensen op straat. De oorzaken van deze armoede kunnen variëren maar de maatschappelijke werkers stellen wel het volgende vast: het ene probleem leidt vaak tot het volgende, men kan spreken van een maatschappelijke roetsjbaan. Het is dan ook van fundamenteel belang dat de gebruiker globaal wordt benaderd en niet per probleem (aanvraag leefloon, schuldbemiddeling); we komen hier verder nog op terug.

Deze cijfers en deze sociale noodtoestand vereisen een krachtig antwoord vanwege de overheid. De autoriteiten van de Stad Brussel en van het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn zijn zich bewust van deze moeilijkheden en zijn van plan om de middelen te voorzien om deze ongelijkheden en armoedefactoren te verkleinen. Het OCMW vormt vaak het laatste redmiddel om te vermijden dat iemand in grote armoede terechtkomt. Het centrum verleent maatschappelijk steun aan wie geen andere keuze meer heeft. Deze steun is - behoeft het nog gezegd - een recht. Het doel ervan is om iedereen de kans te geven een menswaardig leven te leiden zoals wordt voorzien in artikel 1 van de Organieke Wet van de OCMW's van 1976. De steun die door het centrum wordt verleend kan materieel, sociaal, medisch-sociaal of psychologisch zijn. Vandaag ligt het leefloon onder de armoederisicogrens (die werd vastgelegd op een bedrag per maand van 1139 euro voor een alleenstaande en op 854 euro voor een samenwonende). Het leefloon is vastgelegd op 910,52 euro voor een alleenstaande en 607,01 euro voor een samenwonende. Het OCMW is er zich ten eerste van bewust dat dit bedrag niet volstaat om behoorlijk te kunnen leven en zal dan ook uit alle macht pleiten bij de bevoegde instanties om het leefloonbedrag op te trekken tot boven de armoederisicogrens².

	(Equivalent) leefloon	Minimum werkloosheidsuitkeringen	Armoederisicogrens (België – 2017)
Bedrag samenwonend	607,01 €/maand	550,42 €/maand 781,30 € gedurende de 6 eerste maanden	/
Bedrag alleenwonend	910,52 €/maand	1.052,48 €/maand	1.139 €/maand
Bedrag samenwonende met gezinslast	1.254,82 €/maand	1.271,1 €/maand 1.736,28 € gedurende de 3 eerste maanden	1.449 €/maand (voor een volwassene met een kind) Stijgt tot 2.118 €/maand (voor een volwassene met drie kinderen)

1. Welzijnsbarometer, Brussels armoederapport, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn Brussel, Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, 2018.

2. Deze verhoging moet gekoppeld worden aan een stijging van de lage inkomens om werkloosheidsvallen te vermijden.

Het OCMW van de Stad Brussel is het grootste OCMW van het Brusselse Gewest. Het bijzondere statuut van de Stad Brussel die zowel gemeente, federale als Europese hoofdstad is, verklaart deels het specifieke karakter van de actie van het OCMW, de aanvragen en behoeften waarmee het centrum wordt geconfronteerd. In het licht hiervan zal het OCMW zich - vastbesloten en bereid om te handelen daar waar er zich reële behoeften voordoen – samen met de Stad blijven engageren voor de kwetsbaarste personen. Hierbij zullen de meest gevarieerde en gedurfdde hefboomen worden ingezet om te strijden tegen de armoederisico's.

In 2018 heeft het OCMW ruim 27.000 personen geholpen en begeleid, waaronder meer dan 22.000 financieel. Een cijfer dat in 15 jaar tijd is verdubbeld. Er werd een piek vastgesteld van het aantal aanvragen als gevolg van een uitsluiting van werkloosheidsuitkering na de hervorming terzake en de verharding van de toegangsvoorwaarden enkele jaren terug³. Deze cijfers hebben zich intussen gestabiliseerd bij het OCMW maar niettemin blijft het aantal personen die een uitkering krijgen als gevolg van een uitsluiting groter dan voor de hervorming. De vraag rijst dus wat de impact is van politieke hervormingen en in welke mate er solidariteit heerst op alle gezagsniveaus ten aanzien van het armoedeprobleem. We mogen ons dan wel verheugen over de daling van de werkloosheid, toch moet er ook gewezen worden op het feit dat de kwaliteit van de tewerkstelling steeds precairder⁴ wordt en dat de uitsluitingen van een werkloosheidsuitkering het OCMW extra belasten.

De gewijzigde wetgevingen en regelgevingen op andere gezagsniveaus wegen

eveneens vaak door op de administratieve werklast (meer controle,...). Om die reden wil het OCMW zijn personeel ondersteunen en de nodige hulpmiddelen verstrekken zodat iedereen zijn werk naar behoren kan uitvoeren, met name de maatschappelijke werkers in hun opdracht van sociale begeleiding.

In deze context blijkt de sociale actie meer dan ooit essentieel om het project van de Stad Brussel dat gebaseerd is op beginselen van solidariteit, gelijke kansen, emancipatie en ontplooiing tot een goed einde te brengen.

Gezien de alarmerende armoedecijfers zal de sociale pijler de belangrijkste prioriteit zijn in de komende zes jaren. De acties moeten duidelijk op lange termijn worden gezien. Noodoplossingen moeten plaats maken voor structurele oplossingen met als doel om mensen op duurzame wijze uit de armoede te halen. Daarbij speelt preventie een belangrijke rol, zodat mensen niet hoeven aan te kloppen bij het OCMW. Een van de doelstellingen van het OCMW zal eveneens het doorbreken van het sociaal isolement zijn, waarin mensen die in armoede leven vaak terechtkomen.

Er zal op de eerste plaats worden ingezet op het versterken en handhaven van de bestaande voorzieningen, het aanpassen van de beschikbare hulpmiddelen en hefboomen en het invoeren van nieuwe projecten om zo goed mogelijk in te spelen op de behoeften en verwachtingen van de kwetsbaarste personen. Naast de sociale urgentie is de ecologische urgentie uiteraard ook een van de prioriteiten van het OCMW.

Het OCMW van de Stad is duidelijk geen speelbal van de federale of regionale

3. 10 % van deze stijging concentreert zich tussen 2014 en 2016. Sindsdien heeft het cijfer zich gestabiliseerd. Dit wordt verklaard door een aantal factoren, met name de hervorming van de werkloosheid. De gevolgen laten zich voelen sinds het begin van 2014 met een stijging van het aantal personen dat een beroep doet op het OCMW als gevolg van een sanctie of uitsluiting. (119 in 2013 > 390 in 2014. In 2015 zien we een stijging tot 1071 personen. Sinds 2016, 592 personen maar het aantal geholpen personen die uitgesloten zijn van een werkloosheidsuitkering blijft hoger dan voor de hervorming).

4. Barometer ABVV.

politiek maar daarentegen een leidende figuur die een ontvoogdend en vernieuwend beleid voert. Gezien zijn specifieke statuut zal het centrum zijn rol als initiatiefnemer van pilootprojecten consolideren, in samenwerking met de politieke partners en het verenigingsmilieu.

In deze nota wordt de visie verwoord en worden de grote krachtlijnen voor de zes volgende jaren uitgezet. Het beleidsplan zal jaarlijks worden bijgestuurd waarbij de verschillende thema's zich met elkaar gaan vermengen. Jaarlijks vindt een opvolging, evaluatie en eventuele bijstelling van de doelstellingen plaats. Deze visie wordt "gemonitord" door de administratie. In de hiernavolgende punten wordt toegelicht waarop het OCMW zich zal focussen, wat er zal worden uitgebreid en ontwikkeld.

huiswerkscholen

SOCIALE ACTIE

studiealen

De sociale actie is de hoeksteen van het OCMW. Het is via deze diensten dat de gebruikers een eerste contact hebben met het OCMW en dat hen steun kan worden verleend. Met het oog op een grotere toegankelijkheid en nabijheid van de openbare dienstverlening op het uitgestrekte grondgebied van de Stad Brussel, hebben de autoriteiten beslist om enerzijds het accent te leggen op de decentralisatie van de openbare infrastructuur via een territoriale opsplitsing en anderzijds op de kwaliteit van de dienstverlening via een aangepast beheer en een aangepaste omkadering. Op die manier is het OCMW overgegaan tot het decentraliseren van zijn **sociale antennes**, de eerste contactpunten met de gebruikers, in 11 verschillende wijken. Een ervan is de antenne van Neder-Over-Heembeek die momenteel ondergebracht is binnen de Brusselse Huisvestingsstructuur, in lokalen die totaal niet geschikt zijn om mensen te ontvangen. Er is een groot plaatstekort, zowel voor de maatschappelijke werkers als voor de gebruikers en al zeker voor de activiteiten voor de jeugd. Er zal dus op korte termijn een alternatief worden gevonden. In Laken zal een 12de antenne worden opgericht, de derde in deze wijk, om de diensten verleend door de Antennes Bollen en Stefania aan te vullen en op die manier beter in te spelen op de noden van de wijkbewoners (die volgens de demografische evolutie de komende jaren in aantal zullen toenemen). Het OCMW bestudeert ook de mogelijkheid om zijn aanwezigheid te versterken in Haren, in functie van de behoeften van de bevolking. We houden vast aan ons streven om « alles binnen de 10 minuten » te voorzien voor de meerderheid van de Brusselse stadsbewoners.

Inzake sociale actie zal het OCMW de **bestaande dienstverlening versterken en nieuwe projecten ontwikkelen**, met name op vlak van preventie.

Met het oog op het beter anticiperen op sociale fenomenen en op de noden van de gebruikers, het detecteren van nieuwe uitdagingen en het versterken van de preventieve maatregelen, zal het OCMW een **methodologie en tools voor het verzamelen van gegevens ontwikkelen via zijn Cel Studies** en dankzij externe samen-

werkingsverbanden (met name met universiteiten). Ons grondgebied ziet effectief nieuwe bevolkingsgroepen verschijnen, er duiken nieuwe noden en fenomenen op, ... Om deze beter te begrijpen en ze dus niet louter te ondergaan en hun gevolgen af te stoppen wanneer het niet meer anders kan, willen het OCMW en de Stad werk maken van een anticiperende methodologie. De samenwerking met de verenigingssector zal eveneens van primordiaal belang zijn om voeling te houden met de realiteit en de belevingswereld van alle personen die op het Brussels grondgebied wonen.

Wat betreft de benadering van de uitkeringsgerechtigden zal geopteerd worden voor een **globale benadering** en niet een aanpak in functie van het probleem dat zich concreet voordoet. Op die manier wil men de gebruiker op een transversale en duurzame manier opvolgen. Het OCMW blijft ook voorrang geven aan een **begeleidingslogica die steunt op de kwaliteit** van de begunstigde en niet aan een controlelogica. De gebruiker wordt actief betrokken bij het proces. In het licht hiervan wordt bijzondere aandacht besteed aan de schuldenproblematiek, zowel vanuit preventief oogpunt als vanuit het oogpunt van begeleiding en afbetaling van de schulden via de dienst schuldbemiddeling. Ook de vragen met betrekking tot het consumptiekrediet en sportwedenschappen, ... zullen worden bestudeerd met het oog op de ontwikkeling van proactieve preventiemiddelen. Niet alleen de OCMW-gebruikers zullen voor dit risico worden gesensibiliseerd maar ook onze werknemers en meer bepaald de personen die aangeworven zijn in het kader van een contract artikel 60.

Naast het werk dat wordt geleverd in de antennes, wil het OCMW ook zijn **contacten aanhalen met het verenigingsweefsel**. Dit enerzijds om de informatie met betrekking tot de bestaande steunvormen beter te verspreiden en anderzijds om moeilijke situaties op te sporen en personen die dit nodig hebben de weg te wijzen naar het OCMW.

Een van de punten waarop het OCMW strijd wil leveren op nationaal niveau is de individualisering van de rechten. Dat wil zeggen dat de

rechten van een persoon worden gekoppeld aan de eigenlijke situatie van die persoon en niet aan bepaalde levenskeuzes (samenwonen, huwelijk...). Op dit moment voorziet de Belgische sociale zekerheid andere toelagen in functie van de gezinssituatie van de begunstigen. De toegekende bedragen zijn verschillend wanneer de persoon alleen woont, gehuwd of wettelijk samenwonend is. Dit model steunt nog op het traditionele gezinsmodel waarin de huisvader in de behoeften voorziet. Deze visie strookt niet meer met de geëvolueerde maatschappij en het gewijzigde gezinsmodel. Het systeem genereert onrechtvaardigheden en in het bijzonder een gebrek aan onafhankelijkheid en autonomie van de vrouw.

Op het programma staat ook de **automatisering van de rechten** om te garanderen dat iedereen er rechtstreeks toegang toe krijgt. Teveel mensen die het moeilijk hebben, laten hun rechten niet gelden, omdat ze niet weten waar ze recht op hebben of omdat ze geen hulp durven te vragen. Het betreft nochtans een strikte toepassing van de wet en de naleving van een reeks rechten.

De komende jaren wil het centrum zijn aandacht richten op enkele doelgroepen die vaak als het kwetsbaarst en het meest geïsoleerd worden beschouwd: **vrouwen en eenoudergezinnen, jongeren en senioren**.

Vrouwen en eenoudergezinnen

De cijfers van het OCMW wijzen op het **groeïende aantal vrouwen die in armoede leven**. Dit wordt verklaard door meerdere samenhangende factoren: in de loop van hun leven worden vrouwen dagelijks vaker geconfronteerd met discriminatie (werk, huisvesting, gezondheid, gezin...) en met geweld. Ze staan vaak alleen in voor de kinderen en werken dus niet of vaker deeltijds. De grote meerderheid van **eenoudergezinnen** hebben een vrouw als gezinshoofd. Vaak krijgen ze niet het alimentatiegeld dat de vaders hen verschuldigd zijn, omdat deze zelf niet solvabel zijn. Hun loon en hun uitkering is dikwijls lager dan van mannen⁵. Ook de index van hun welzijn en de ongelijkheden op vlak van gezondheid nemen toe⁶,... Deze vaststellingen versterken zich nog wanneer de vrouw afkomstig is uit een kansarm milieu.

We merken ook een stijging op van het aantal **dakloze vrouwen** op het gemeentelijk grondgebied (van 19% in 2011 tot 32% in 2017). Een

zorgwekkend cijfer uiteraard want een vrouw op straat is extra kwetsbaar en vaak zijn ze vergezeld van kinderen.

Het OCMW is zich ten volle bewust van deze problematiek en beschouwt het als een fundamenteel thema. Vandaag bestaat meer dan de helft van de leefloongerechtigden van het OCMW uit vrouwen. Het aandeel eenoudergezinnen dat een beroep doet op het OCMW is tien keer groter dan van andere gezinnen. In 2018 bestond 18% van de (equivalent) leefloongerechtigden uit eenoudergezinnen en 93 % had een vrouw als gezinshoofd.

Daarom zal het OCMW, in navolging van het **Miriam project** voor alleenstaande moeders⁷, focussen op de vrouwen en kinderen die een beroep op hen doen. Dit door werk te maken van een specifieke begeleiding voor vrouwen waarbij respect en vertrouwen van groot belang zijn.

5. Welzijnsbarometer, idem: lonen gemiddeld 20,6 % lager dan van mannen, pensioenen gemiddeld 26% lager dan van mannen.

6. Enquête Solidaris.

7. Het OCMW neemt sinds oktober 2018 deel aan het Miriam project. Een project met als doel het bereiken van de socioprofessionele emancipatie van de doelgroep van het project, met name de alleenstaande moeders. Er werd vastgesteld dat deze groep van moeders een grotere armoede kende omdat ze alleen moeten instaan voor de kosten van het huishouden en de opvoeding van de kinderen. 15 vrouwen nemen deel aan het project en worden gecoacht door een Case manager binnen het OCMW.

Deze vrouwen zijn immers vaak geïsoleerd of hebben geen vertrouwen in de instellingen, en als ze hulp nodig hebben, dan laten ze hun rechten niet gelden. Het OCMW zal nog meer gaan **samenwerken met verenigingen, scholen en buurthuizen** om vrouwen die het moeilijk hebben op te sporen, hen te wijzen op hun rechten en hen uit hun isolement te halen.

Voor dakloze vrouwen wil het OCMW het aantal **transitwoningen** waar ze terecht kunnen uitbreiden. Wat betreft het patrimonium van huurwoningen, zal het OCMW eveneens inzetten op gezinswoningen (3 kamers en meer). En zoals reeds in Frankrijk werd ingevoerd, zal het centrum **hygiëneseits** voor vrouwen verdelen.

Via zijn departement Tewerkstelling en Vorming blijft het OCMW verder op zoek gaan naar oplossingen specifiek voor vrouwen, waarbij wordt ingespeeld op hun specifieke behoeften in het kader van hun socioprofessionele inschakeling (afstemmen op schooluren, kinderopvangmogelijkheden ...) en rekening houdend met hun geringe scholing en het vastgestelde gebrek aan beroepservaring die het gevolg is van de voornoemde redenen. Met het oog op hun

persoonlijke ontplooiing zal het OCMW ook de actie promo-sport voortzetten, waarbij de kosten voor een sportabonnement worden terugbetaald.

Als gevolg van de vaststelling dat vele vrouwen die een opleiding willen volgen of aan het werk willen gaan, problemen hebben met kinderopvang, wil het OCMW samen met de Stad Brussel en het Schepenenambt van het jonge kind **werk maken van nieuwe opvangplaatsen en van de ontwikkeling van een flexibele en vernieuwende dienstverlening**.

Ook vrouwen die het slachtoffer zijn van mishandeling komen bij het OCMW terecht, waar ze worden opgevangen door de maatschappelijke werkers. Er zal extra aandacht worden besteed aan de sensibilisering van de werkers voor de vrouwenrechten in geval van agressie (thuisbehoud, asielaanvraag, mensenhandel...) **zodat het opsporen van personen die het slachtoffer zijn van geweld nog efficiënter kan gebeuren**. Ook de samenwerking met de verenigingen die actief zijn binnen dit domein (collectief voor mishandelde vrouwen, zorgcentrum na seksueel geweld...) zal worden uitgebreid.

Jongeren

In het Brusselse Gewest wordt **een op de 5 kinderen geboren in een gezin zonder beroepsinkomen**. 39% van de kinderen wordt geboren in een gezin met slechts één inkomen en bijna een vijfde van de kinderen wordt geboren in een gezin waarin de moeder alleen woont op het moment van de geboorte⁸. Om de specifieke moeilijkheden, behalve het inkomen, van de kinderen te meten, baseert een nieuwe, op Europees niveau goedgekeurde

indicator (2018) zich op de levensomstandigheden⁹: de materiële deprivatie-indicator¹⁰. In België bedraagt het percentage van materiële deprivatie ongeveer 15 %, wat hoger is dan het gemiddelde in de buurlanden¹¹. Dit Belgisch gemiddelde vertoont bovendien een grote discrepantie tussen de verschillende regio's, waarbij in het bijzonder Brussel getroffen is (29 % in Brussel, 22% in Wallonië en 8 % in Vlaanderen). Armoede begint al bij de geboorte en

8. Welzijnsbarometer, idem.

9. Rapport "Armoede en deprivatie bij kinderen in België. Vergelijking van de risicofactoren in de drie Gewesten en in de buurlanden", Koning Boudewijnstichting, 2018.

10. De deprivatie-indicator is gebaseerd op de toegang tot een geheel van 17 zaken (vakantie, regelmatige vrijetijdsbesteding, speelgoed voor binnen, nieuwe kleding, goed passend schoeisel, fruit en groenten bij elke maaltijd, ...) die als noodzakelijk worden beschouwd voor elk kind in Europa.

11. Er wordt van uit gegaan dat een kind zich in een situatie van deprivatie bevindt wanneer het zich minstens 3 zaken moet ontfeggen. Wanneer wordt uitgegaan van een hogere drempel, is de kloof met de buurlanden nog groter. 12 % van de Belgische kinderen moeten zich minstens 4 zaken ontfeggen. In Nederland, Frankrijk of Duitsland bedraagt dit percentage 7 tot 9 %.

gaat vaak over van generatie op generatie, de zogeheten **intergenerationale armoedeoverdracht**.

Kinderarmoede is een zorgwekkend gegeven want niet alleen wordt het kind gedurende zijn eerste levensjaren enkele basisnoden onthouden, het kan ook de rest van zijn toekomst op een geheel onrechtvaardige manier belemmeren. **Heel vaak zet sociale ongelijkheid zich om in ongelijkheid op vlak van schoolprestaties.** Van in het eerste leerjaar zien we een grotere achterstand bij kinderen uit kansarme gezinnen, een verschil dat met de jaren toeneemt. De jonge schoolverlaters van nu, zonder diploma, zijn de kansarme ouders van morgen. Deze vicieuze cirkels moeten worden doorbroken. Het blijkt essentieel om te investeren in kwalitatieve diensten voor de ontwikkeling van de allerjongsten¹².

Daarnaast stellen we een verjonging van de Brusselse bevolking vast. Dit is uiteraard een positieve factor die mogelijkheden schept, maar die evenzeer bijzondere aandacht vereist. De taak van de openbare diensten zal eruit bestaan om te anticiperen op deze demografische evolutie en de nodige ondersteuning te voorzien. **Het gezinsbeleid en het beleid van het jonge kind worden nog veel te vaak als een kost gezien, terwijl ze eigenlijk als investering moeten worden beschouwd.**

Om iedereen evenveel kansen te bieden, heeft het OCMW enkele **diensten opgericht bestemd voor de allerjongsten. Het centrum wil deze diensten uitbreiden en ook nieuwe projecten lanceren**, waarbij de jongere en ook de ouder(s) zoveel mogelijk worden betrokken. Het vooropgestelde doel is om ervoor te zorgen dat deze jongeren hun plaats vinden in de maatschappij, zich emanciperen en op

hun beurt niet afhankelijk hoeven te worden van het OCMW.

Aangezien een schoolopleiding een van de sleutels is tot persoonlijke emancipatie, zal het OCMW zijn diensten zoals de huiswerkschool en de studiezalen uitbreiden (in termen van aantal zalen en duur van de activiteit). Verder wordt ook het aanbod van buitenschoolse activiteiten uitgebreid, en wordt werk gemaakt van gezonde schoolmaaltijden en vieruurtjes. Aan kinderen uit OCMW-gezinnen wordt automatisch schoolbegeleiding aangeboden. Dit maakt deel uit van de **nieuwe "globale" aanpak van de gebruiker.**

Voor de allerkleinsten zal het OCMW, met het oog op het probleem om kinderopvang te vinden zodat de ouders kunnen gaan werken, een opleiding kunnen volgen,... - in het bijzonder dan voor eenoudergezinnen of personen die een beroep uitoefenen met ongewone uurroosters- werk maken van **extra opvangplaatsen** in samenwerking met de Stad en de verenigingen en/of ondernemingen. Dit met het oog op het realiseren van soepele en veelzijdige voorzieningen : crèches, kinderopvang...

Voor de leerlingen uit het basisonderwijs en adolescenten wil het OCMW het aantal plaatsen in huiswerkscholen vergroten in het licht van de groeiende vraag van de gezinnen. Vandaag worden er **huiswerkscholen**¹³ georganiseerd in de 11 sociale antennes. Het streefdoel is om deze dienstverlening uit te breiden en duurzaam in te planten in de wijken. Deze huiswerkscholen zijn ook een fantastisch hulpmiddel dat de maatschappelijke werkers niet alleen dichterbij de gezinnen brengt maar ook om informatie te verspreiden, ouders te sensibiliseren voor bepaalde problemen, noden op te sporen,...

12. Rapport "Voir l'école maternelle en grand. Des compétences clés pour mieux prendre en compte la précarité et la diversité", Koning Boudewijnstichting, 2019.

13. De balans van de huiswerkscholen laat voor 2017-2018 een slaagpercentage zien van 93% voor 471 ingeschreven kinderen (244 kinderen uit OCMW-gezinnen). Er staan nog 456 jongeren op de wachtlijsten.

Voor +16 worden er sinds 2018 gedurende de examenperiodes gratis **studiezalen** ter beschikking gesteld (6 dagen op 7, van 9 tot 21 u.)¹⁴. Op die manier wordt ingespeeld op het probleem van een vaak te kleine, onaangepaste woonruimte waar er teveel lawaai is om behoorlijk te kunnen werken voor school. In het licht van de vraag en van het probleem bestaat de duidelijke wens om meer zalen te voorzien op het grondgebied en om deze zelfs het hele jaar door beschikbaar te maken.

Reeds meer dan tien jaar kadert de cel studenten van het OCMW in het sociaal integratieproces van jonge leefloongerechtigden in antwoord op de verpaupering van het studentenmilieu door het aanbieden van studiebegeleiding¹⁵, psychosociale en ook financiële steun¹⁶. De Cel wil haar actie voor jongeren nog opvoeren, met name met **coaching, studentenjobs** of Stage First bijvoorbeeld. Op vlak van taalgebruik zal de cel zich verder blijven inzetten voor de **alfabetisering** en zal zij ook de mogelijkheid bestuderen om “immersieve” stages te organiseren.

In het kader van de uitbreiding van de samenwerking met de onderwijswereld, willen het OCMW en de Stad Brussel een **“armoede” bemiddelaar** invoeren. Deze bemiddelaar vormt de link tussen de kwetsbare gezinnen en de school, om zo de slaagkansen te optimaliseren. Deze aanpak zal niet alleen de leerling maar ook de ouders ten goede komen; doel bestaat erin om de relatie en dialoog tussen

de ouders, leerkrachten en directie te versterken en een klimaat te creëren van vertrouwen en niet-stigmatisering. Dit project zal worden gerealiseerd in overleg met het Platform voor armoedebestrijding.

Tot slot opent in de Bockstaelwijk binnenkort een **jongerenhuis “MADO”** zijn deuren, met subsidies van de Fédération Wallonie-Bruxelles en in samenwerking met het OCMW en zijn departement Vorming. Het jongerenhuis biedt jongeren van 11 tot 25 jaar en hun familie een globale opvolging aan op een unieke plaats, rekening houdend met de veelzijdige problemen waarmee jongeren te maken kunnen krijgen. Dit uitgebreide aanbod van diensten en professionals zal de jongeren een antwoord kunnen bieden op hun vragen en hen kunnen sturen en begeleiden.

Om de jongere ook buiten het onderwijskader te begeleiden en zijn ontplooiing te bevorderen, zal het OCMW zijn **aanbod van buitenschoolse activiteiten** verder uitbreiden (reizen, sport, cultuur...) waarbij zal worden samengewerkt met culturele en sportverenigingen van de Stad Brussel.

In de actie voor de jeugd moet er ook een specifieke omkadering worden ontwikkeld voor de NEET-jongeren (die niet aan het werk zijn, niet studeren en geen opleiding volgen), de zelfstandig wonende jongeren en de MENA (buitenlandse minderjarigen zonder begeleiding).

14. Steeds groter aantal gebruikers van de zalen met gemiddeld 120 leerlingen voor 200 plaatsen per dag in 3 zalen. 780 inschrijvingen in de laatste winter examenzittijd. Ruim 1.600 tijdens de zittijd van juni 2018. Dit komt omdat de leerlingen uit het secundair en hoger onderwijs dan op hetzelfde moment examens hadden.

15. Het slaagpercentage van jongeren die studiebegeleiding kregen bedraagt 75% in het secundair onderwijs en 68% in het hoger onderwijs. Er dient te worden opgemerkt dat deze cijfers hoger zijn dan de gemiddelden.

16. Dit betreft meer dan 2.500 jongeren tussen de 18 en 25 jaar gemiddeld, waarvan het merendeel samenwonend is. Meer dan de helft komt uit gezinnen die vroeger OCMW-steun kregen, wat het belang om te strijden tegen sociaal determinisme nog onderstreept.

Senioren

Het OCMW begeleidt personen in hun verschillende levensstadia. Bejaarden kunnen vandaag een beroep doen op het OCMW in de vorm van een **dienst voor thuiszorg, rusthuizen, rust- en verzorgingstehuizen en serviceresidenties**.

Het vooropgestelde doel van de Stad Brussel en zijn OCMW is om zijn bewoners zo lang mogelijk zelfstandig thuis te laten wonen en hun isolement te doorbreken. De komende jaren wil het OCMW zijn aanbod van **thuiszorgdiensten** voor senioren dan ook aanpassen om nog beter in te spelen op de bestaande noden (klusjesdienst, tuinieren, ...). In het licht hiervan zullen de Stad Brussel en het OCMW hun middelen rationaliseren. Het OCMW zal ook verder samen blijven werken met de in thuiszorg gespecialiseerde diensten.

Het centrum wil tevens alles wat te maken heeft met **generatieoverschrijding** in de verfzeten, bijvoorbeeld in termen van activiteiten (cf. strijd tegen isolement), diensten (crèches of huiswerk scholen in rusthuizen bijvoorbeeld) of huisvestingsprojecten.

Als thuisblijven echt niet meer mogelijk is, kan de bejaarde terecht in een van onze **vijf rusthuizen en verzorgingsinstellingen** gespecialiseerd in ouderdomsaandoeningen (Alzheimer, mentale problemen...) of handicaps. Gezien de demografische evolutie en het groeiend aantal ouderen zullen de OCMW-rusthuizen hun activiteiten ten volle verder blijven ontwikkelen en zal ook het project voor de opening van een **6de rusthuis** worden gelanceerd. Er komt een studie naar de meest geschikte plaats voor deze nieuwe instelling. Er wordt ook verder werk gemaakt van de renovatie en aanpassing aan de normen van de bestaande rusthuizen.

Elke instelling herschrijft haar **levensproject** dat nieuw leven wordt ingeblazen om de levenskwaliteit van de bewoners altijd maar te vergroten. Dit bijvoorbeeld via een gevarieerd activiteiten aanbod, lekkere maaltijden, openstelling naar de wijk en naar de verenigingen, voorzien van moestuinen, ...

1. SOCIALE ACTIE

Huis Vesale

Sociaal restaurant

Sociaal restaurant

Daklozen

Een laatste telling van de Strada, maakte melding van 4000 daklozen in het Brusselse Gewest, een aantal dat permanent stijgt. Tussen 2016 en 2017 kende de dakloosheid in Brussel een piek van 20%. Het OCMW snelt deze personen op verschillende manieren te hulp. Doel van deze hulpverlening is om toe te zien op de menswaardigheid en om het gebrek aan initiatief op andere gezagsniveaus te compenseren. Zo bood het centrum steun aan ongeveer 3.800 dakloze personen, of 90 % van de getroffen personen op het volledige grondgebied van het Brusselse Gewest. Het OCMW stelt eveneens een stijging vast van het aantal daklozen dat dringende medische hulp kreeg en ook een toenemende vervrouwelijking van het publiek. De opvolging en oriëntering van dakloze personen gebeurt door de referentiewerkers van de sociale antennes om een zekere nabijheid te verzekeren met de wijk waar de persoon in kwestie zich bevindt. Het OCMW verstrekt regelmatig referentieadressen (892 adressen op 1 maart 2019) om dakloze personen toe te laten enkele administratieve stappen te zetten. Het sociaal restaurant van het OCMW biedt deze mensen die zich in een situatie van extreme armoede bevinden ook wat warmte en voedsel aan.

Het OCMW zal in samenwerking met Samusocial verder ruimten ter beschikking blijven stellen van deze personen, in het bijzonder tijdens de winterperiode. Vandaag stelt het OCMW tijdens de winter de verdiepingen 1 tot 4 van de Koningsstraat

139 ter beschikking, met een totale capaciteit van 350 personen. Het beheer van deze opvangplaatsen werd toevertrouwd aan Samusocial. Buiten de winterperiode, dus van mei tot september, worden diezelfde verdiepingen aangewend als noodwoning, waarvan het beheer wordt verzekerd door het OCMW. Het betreft 34 woningen, met een totale opvangcapaciteit van 53 personen. Er moet worden nagedacht over het **vervangen van noodoplossingen door structurele oplossingen** om op termijn deze mensen van de straat te houden. Anderzijds moet er ook worden nagedacht over het probleem van de steeds talrijkere dakloze vrouwen die niet meer naar een gemengd opvangcentrum durven. Om in te spelen op deze behoeften die niet seizoensgebonden zijn, wil het OCMW **het aantal transitwoningen opvoeren en de *housing first* uitbreiden**.

De sociale actie richt zich ook naar doelgroepen met specifieke behoeften die stranden op het grondgebied van de Stad Brussel zoals bijvoorbeeld de Roma-gemeenschap, nieuwe migranten, asielaanvragers of transitmigranten die vaak buiten de maatschappij leven (culturele verschillen, taalbarrière, moeilijk levensparcours,...). Het OCMW verstrekt dringende medische hulp aan illegale personen. In het licht hiervan blijft het OCMW zich verder inzetten voor het Burgerplatform en pleit voor een structurele en duurzame aanpak van deze problematiek door de federale regering, een aanpak die vandaag ontoereikend is.

SOCIOPROFESSIENELE INSCHAKELING

Een essentieel luik van het werk van het OCMW is de **socioprofessionele inschakeling van de vele uitkeringsgerechtigden** op de arbeidsmarkt, in het kader van een contract artikel 60 of via een bedrijfsstage voor de jongsten, de zogeheten Stage First. Voor iedereen die tegenwoordig een leefloon of een sociale uitkering trekt, wordt een Geïndividualiseerd Project voor Maatschappelijke integratie (GPMI) opgesteld. De taak van het OCMW bestaat erin deze personen die moeilijkheden ondervinden, te begeleiden en hen te helpen bij het vinden van werk. De redenen van deze moeilijkheden kunnen veelzijdig zijn: een gebrek aan ervaring of diploma als gevolg van een moeilijk levensparcours, een langdurige werkonderbreking bijvoorbeeld, maar er zijn nog andere redenen. Ook het feit dat men de taal niet kent of dat de diploma's niet worden erkend, kan een rol spelen.

Het OCMW verbindt zich ertoe om deze gerechtigden te helpen in hun zoektocht naar werk en hen zo goed mogelijk uit te rusten opdat ze zich duurzaam kunnen integreren en op termijn niet meer afhankelijk zijn van een leefloon. In deze legislatuur worden drie doelen vooropgesteld: een **beter vorming** van de betrokken personen, het **consolideren van de jobs** in de structuren die deze werknemers in dienst nemen (monitoring, begeleiding,...) en het zoeken naar **kwalitatieve jobs** (door bijvoorbeeld toe te leggen op knelpuntberoepen).

Vandaag zijn er binnen het OCMW meerdere polen die instaan voor de verschillende fasen van de tewerkstellingsprocedure: de voorbereidende vorming, het zoeken naar werk en al naar gelang van de situatie, begeleiding tijdens de duur van het inschakelingscontract. Zo werden reeds meerdere vormingsprojecten (Odysée, Coup de Pouce, Work Attitude, Langues...) gelanceerd.

In 2019 heeft dit inschakelingscontract betrekking op ruim 1000 werknemers. Na een evaluatie van de voorziening, het in perspectief plaatsen van de wettelijke wijzigingen en de feedback van de deelnemende bedrijven, zal het OCMW investeren in de **opleiding van deze doelgroep** (talen, EHBO, omgaan met stress, werkgedrag, preventie ...). Deze doorslaggevende fase zal worden uitgebreid en zo nodig verlengd. Een van de opleidingsprojecten moet de problematiek van de digitale kloof aanpakken. De samenwerking met Bruxelles Formation - instelling die een groot aantal opleidingen aanbiedt, waaronder ook enkele online opleidingen die ons aanbod kunnen vervolledigen - zal worden opgevoerd. De overeenkomst met **Bruxelles Formation** zal op verschillende punten worden uitgewerkt (opleidingen, valideren van competenties ...). Ook de piste van opleidingen in knelpuntberoepen moet worden bestudeerd. Het OCMW wil ook meer gaan samenwerken met de operatoren die actief zijn op vlak van tewerkstelling (Maison de l'Emploi, Actiris, VDAB).

Als gevolg van de vaststelling dat heel wat personen problemen ondervinden om hun behaalde diploma in hun land van herkomst in België te laten valoriseren, waardoor ze geen toegang hebben tot bepaalde beroepen of barema's, zal het OCMW pleiten voor een vereenvoudiging van de procedures van gelijkstelling en zal het toezien op het actief begeleiden en informeren van de betrokkenen over de mogelijkheden die er zijn inzake de **valorisatie van de verworven competenties**.

Tot slot blijft het OCMW in de overheidsadministratie **voorrang geven aan de aanwerving van werknemers in het kader van een inschakelingscontract** en zal verder worden ingezet op het verduurzamen van de werkaanbiedingen bij de partners die deze werknemers momenteel te werk stellen. Het OCMW pleit voor een betere financiering van de omkadering van de werknemers met een contract artikel 60.

SOCIALE ECONOMIE

Sinds meerdere jaren ontwikkelt het OCMW op eigen initiatief of in samenwerkingsverband sociale economieprojecten waarvan de **eerste doelstelling de socioprofessionele inschakeling** is. De sociale economie is een rechtvaardiger, duurzamer en sociaal economisch model met als hoofddoel het maximaliseren van de maatschappelijke impact en niet de winst. De activiteiten van deze projecten beantwoorden doorgaans aan een maatschappelijke of ecologische problematiek. De sociale economie wil de ongelijkheden verminderen, de sociale samenhang vergroten, bijdragen tot de duurzame ontwikkeling, jobs creëren en de actiebevoegdheid van de burgers uitbreiden.

Dit economisch model bevordert de inschakeling door de aangeworven personen een – vaak eerste of toch eerste binnen dit domein – werkervaring te bieden gekoppeld aan een opleiding. Het is een eerste stap op de arbeidsmarkt en stelt deze personen in staat om een vaste job te verwerven.

Dankzij deze projecten kunnen er **diensten worden aangeboden aan competitieve prijzen**. Enkele van de sociale economieprojecten die door het OCMW werden opgestart zijn: het Ecoflore project (onderhoud en aanleg van de groene ruimten van het OCMW en ziekenhuizen,...), Renobru (renovatiewerken), Relocto (schoonmaak van kantoren en gemeenschappelijke ruimten van gebouwen van het OCMW), Relecto-Mabru (schoonmaak van industrieruimten), Opkuis PC (opkuisen van informaticapark van het OCMW), Bewaking (van de Pacheco site en de transitwoningen), Cyclup (sorteercentrum, uitdragerij, atelier-boetiek), Duo (schrijnwerkerij en recuperatie van oude meubelen voor steuntrekkenden), Proxymove (verhuis van OCMW en steuntrekkenden) of ruitenwasserij van gebouwen van het OCMW.

Het doel is ook om een link te creëren tussen de verschillende diensten van het OCMW om aldus een **circulaire economie** (recuperatie van grofvuil, kleding,...) tot stand te brengen en zoveel als mogelijk te streven naar **zero waste**.

Een van de grote projecten van sociale economie van het OCMW is de **Linnendienst** met zijn industriële wasserij waar 50 werknemers met een contract artikel 60 werken. Gezien de zware werkomstandigheden en het productievolume heeft de Linnendienst eind 2017 een moderniseringsplan goedgekeurd met een reeks investeringen (materieel, technieken) die de arbeidsomstandigheden en de productiviteit zullen verbeteren en de onderneming zullen voorbereiden op de toekomst. Daarnaast worden ook investeringen voorzien in het kader van een betere energieprestatie en de zorg voor het milieu door de volledige dakbedekking te voorzien van zonnepanelen met als doel het produceren van 30% van het dagelijks verbruik, de vervanging van de kalenders op de bestaande lijnen en het demonteren van twee ketels die instonden voor de olieproductie en tot slot de vervanging van de verlichting door LED-verlichting.

Andere projecten van sociale economie zoals de **Ateliers des Tanneurs**, in de Marollen of het toekomstige **Be-Here**, vlakbij Tour & Taxis werden ook op initiatief van het OCMW in het leven geroepen. Deze initiatieven blazen niet alleen nieuw leven in oude gebouwen maar doen ook bepaalde stadszones heropleven. Ze bieden jonge ondernemers de mogelijkheid om zich te lanceren en zorgen voor lokale tewerkstelling van laaggeschoolden. Naast deze stedelijke heropleving en sociaaleconomische inschakeling streven deze initiatieven bovendien waarden als ethiek en burgerzin na, met de organisatie bijvoorbeeld van een betaalbare biologische markt. De Ateliers des Tanneurs, uitgestrekt Art Nouveau complex van ruim 8.000 m² waar zich voorheen het Palais du Vin en de grote opslagplaatsen van Merchie-Pède bevonden, werden op initiatief van het OCMW volledig gerenoveerd. De ruimte is bestemd voor economische start-ups en de organisatie van evenementen. De pool voor stedelijke economische activiteiten Be-Here wordt ondergebracht in de oude opslagplaats voor alcohol "Byrrh" in Laken om de plaats nieuw leven in te blazen. De structuur die ongeveer

9.000 m² beslaat, zal plaats bieden aan een tiental ondernemingen die zich toeleggen op duurzame ontwikkeling. De opening is voorzien voor mei 2019.

Het OCMW staat verder ook in voor een dagelijkse maaltijdbedeling, waarmee het hulp biedt aan veel mensen. Met de vzw Resto du Cœur – De Andere Tafel beschikt het OCMW over een **sociaal restaurant en een verdeelcentrum van voedselpakketten** in Laken. In 2018 werden 43.033 maaltijden en 119.625 voedselpakketten uitgedeeld.

De komende zes jaren worden nog andere projecten van lokale economie in overweging genomen zoals de diversifiëring van de

diensten voor thuiszorg (dienst voor klusjes, klein tuinonderhoud, loodgieterij en verwarming,...), de oprichting van een afdeling voor de recuperatie en herstelling van elektrische huishoudtoestellen of computers in navolging van Cyclup bijvoorbeeld, in diezelfde logica van tewerkstelling, toegankelijke dienstverlening en recyclage. Ook de opening van een eerste sociale kruidenier zal worden bestudeerd. De opening van nieuwe verkoopruimten van meubelstukken en kleding van het OCMW in andere wijken wordt in overweging genomen, om aldus deze activiteiten te decentraliseren (momenteel concentreren ze zich in de Hoogstraat) en op die manier toegankelijk te maken voor meer Brusselaars.

GEZONDHEID

Een goede gezondheid is de eerste voorwaarde opdat mensen een goed welbevinden hebben. Nochtans verdwijnt de gezondheidszorg, bij gebrek aan voldoende middelen, vaak naar de achtergrond. Sociale ongelijkheid gaat hand in hand met ongelijkheid op vlak van gezondheid. Daarom vormt gezondheid een belangrijk thema binnen het OCMW-beleid. Wat Brussel al altijd heeft getypeerd, is de bestaande verbinding tussen de plaatselijke gezondheidszorg en de medische gezondheidszorg op een hoger niveau. Deze toegankelijkheid en deze kwaliteit van gezondheidszorg voor iedereen zijn twee zaken die het OCMW hoog in het vaandel draagt. Ondanks de immense werkdruk en de beperkte financiële middelen bieden de openbare ziekenhuizen en hun teams dagelijks verzorging aan personen van overal ter wereld, zonder onderscheid en ongeacht hun inkomen of persoonlijke situatie. Het OCMW zal de openbare ziekenhuizen blijven steunen in hun onmisbare opdracht en zal blijven pleiten voor een betere financiering van deze instellingen.

Op vlak van gezondheid ontwikkelt het OCMW medische hulp via verschillende voorzieningen. Het OCMW verstrekt dringende medische hulp aan illegalen¹⁷. Het deelt ook medische kaarten uit aan meer dan 11.500 personen per jaar. Deze kaarten zorgen voor een vereenvoudigde en geautomatiseerde terugbetaling van de gezondheidszorg. Om de toegang tot deze zorg te verbeteren en zo snel mogelijk te kunnen ingrijpen, pleit het OCMW voor de **vereenvoudiging van de administratieve procedures inzake de dringende medische hulp** en voor het harmoniseren van het systeem tussen de verschillende OCMW's.

Via zijn werknemers verzekert het OCMW dat de **informatie van zijn gerechtigden** over hun rechten en mogelijkheid van medische

opvolging systematisch wordt **bijgewerkt en volledig** is.

Om zo goed en snel mogelijk op de noden te kunnen inspelen zal het OCMW zijn **conventioneringsbeleid van artsen** maar ook van tandartsen (die langere wachttijden kennen) uitbreiden. De toegang tot de eerstelijnsgezondheidszorg is vandaag verzadigd en nochtans onmisbaar, want ze zorgt voor een daling van de menselijke kosten en van de financiële kost voor zwaardere ingrepen.

Als gevolg van de vaststelling van het stijgend aantal mentale gezondheidsproblemen, ook bij jongeren, zal het OCMW in samenwerking met de sector een studie lanceren over **ambulante mentale gezondheidszorg** voor de behandeling van de betrokken personen. De ontwikkeling van een specifieke dienst wordt in overweging genomen.

Het OCMW analyseert eveneens de behoefte van **nieuwe medische huizen** in wijken waar de voorzieningen beperkt zijn en de wijken die in de komende jaren het meest getroffen zullen zijn. Het OCMW zal ook werk maken van samenwerkingsverbanden om de toegankelijkheid van de gezondheidszorg op het grondgebied van de Stad Brussel te vergroten.

In samenwerking met de Stad wil het OCMW zo snel mogelijk een **risicobeperkende verbruiksruimte** (RBVR) oprichten. De RBVR zijn voorzieningen van de volksgezondheid die de behandeling van de kwetsbare druggebruiker(s) mogelijk maken door een multidisciplinair professioneel team. Deze ruimten die reeds bestaan in 9 Europese landen en recent ook in België (Luik) kaderen in de voortzetting van de acties voor risicovermindering die reeds meer dan 20 jaar bestaan in België. Hun relevantie is gerechtvaardigd door de noodzaak om het aanbod van risicovermin-

17. 1.628 gevallen van DMH in 2018. (In 2017, 1.424. In 2013, 1.339). In vijf jaar tijd betekent dit dus een stijging van 21%. Volgens de laatste cijfers van de FOD MI waren er in 2016 8.227 gevallen van DMH voor alle OCMW's van België.

derende acties uit te breiden naar de meest kwetsbare personen die zich het verst van de bestaande voorzieningen bevinden. De RBVR zijn dus een aanvulling op het bestaande netwerk van opvang van druggebruikers in Brussel (continuüm van zorg: Transit/MSOC). Het doel van de RBVR is om de meest geïsoleerde druggebruiker(s) in contact te brengen met professionals om de risico's voor hun gezondheid en voor hun entourage te beperken en ze aan te zetten tot een parcours van stabilisering en sociale inschakeling. Deze ruimten dragen ook bij tot de openbare veiligheid en een verbetering van het levenskader van de wijken door het druggebruik in de openbare ruimte te verminderen en bijgevolg ook iets te doen aan de overlast en risico's die dit met zich meebrengt. Het project wordt gevoerd in samenwerking met de Stad Brussel, het

Gewest, Transit en alle betrokken partijen terzake (ziekenhuizen, politie, parket,...).

Tot slot blijkt het noodzakelijk om te **investeren in de preventie op vlak van gezondheid** om de stijging van het aantal zieken in te dijken. Bij de vaststelling van de stijging van het aantal gezondheidsproblemen zoals diabetes, hart- en vaatziekten of kankers, wil het OCMW bijvoorbeeld een gezonde en duurzame voeding promoten bij deze gerechtigden, personen met een contract artikel 60 of ook via de buurthuizen en de homes (kooklessen, lessen over voeding,...). Er zal ook werk worden gemaakt van een tevredenheidsenquête met betrekking tot de maaltijden die in de rusthuizen worden beedeeld. Ook de sportbeoefening zal worden aangemoedigd.

Conventionering artsen

BESTRIJDEN VAN SOCIAAL ISOLEMENT

Armoede gaat heel vaak gepaard met een sociaal isolement: de personen worden afgesneden van hun netwerk en van informatie. Dit leidt tot een gevoel van leegte en isolement. Dit is de reden waarom het OCMW – naast het inspelen op de fundamentele behoeften zoals huisvesting, werk of gezondheidszorg – ook strijd wil leveren met het sociaal isolement om zo bij te dragen aan het welbevinden van zijn steungerechtigden, ze aan te moedigen om deel te nemen aan het maatschappelijke leven en er opnieuw hun plaats in te vinden.

In de Stad Brussel bestaan er reeds **talrijke structuren en een uitgebreid verenigingsweefsel inzake sociale samenhang**. Het OCMW wil nauw samenwerken met dit netwerk om de informatie over zijn diensten beter te verspreiden maar ook om moeilijke situaties op te sporen. Tot deze structuren behoren ook de 17 buurt-huizen, polyvalente ontmoetingsruimten die een belangrijke rol vervullen terzake via de sociale opvolging, de alfabetisering, huiswerk-school, generatieoverschrijdende projecten of via de organisatie van culturele, sportieve of creatieve activiteiten.

In diezelfde optiek wil het OCMW de nadruk leggen op **cultuur** als factor van sociale emancipatie. Cultuur zet aan tot ontmoeting, ontdekking, delen en afleiding. De acties in samenwerking met de culturele sector worden verder uitgebreid en gediversifieerd terwijl ook werk wordt gemaakt van een betere verspreiding bij de steungerechtigden. Het OCMW wil zijn gebruikers de weg wijzen naar culturele centra en omgekeerd wil het ook cultuur in zijn instellingen binnenbrengen (rusthuizen, ziekenhuizen homes,...). Om dit te doen heeft het centrum onlangs iemand aangeworven die instaat voor de culturele bemiddeling. Het OCMW werkt ook samen met de vzw Artikel 27 die als missie heeft het sensibiliseren en bevorderen van de culturele participatie voor iedereen die het sociaal en/of financieel moeilijk heeft door goedkope

re tickets aan te bieden. Tot slot zal het OCMW extra aandacht besteden aan de kunstenaars onder zijn gebruikers.

Op vlak van sport, zal het OCMW naast het voortzetten van het project “promo sport”, ook pleiten voor een gemakkelijkere toegang tot de sportinfrastructuur van de Stad Brussel voor zijn steungerechtigden en hun kinderen.

In de strijd tegen het isolement zijn de diensten voor thuiszorg voor personen, gezinnen of senioren onmisbaar en er zal worden bekeken hoe het aanbod kan worden uitgebreid.

Wat deze zorg betreft, moet er benadrukt worden dat er heel veel kinderen onder de 18 jaar instaan voor deze zorg, zich bekommeren om een familielid dat niet voor zichzelf kan instaan en vaak op geregelde basis zorgende taken vervullen. Ze dragen een verantwoordelijkheid die eigenlijk voor volwassenen is bedoeld. Het gaat om de zogeheten “**jeunes aidants proches**” of **jonge mantelzorgers**¹⁸. Heel vaak zijn medeleerlingen of leerkrachten niet op de hoogte van de situatie; het gebeurt dat de jongeren er zich zelf niet van bewust zijn dat zij deze rol vervullen. Deze onwetendheid kan leiden tot zeer problematische situaties. Daarom heeft de Stad Brussel zich geëngageerd om de stad te worden voor “jongeren mantelzorgers”, de “Ville Jeunes Aidants Proches”. Het OCMW engageert zich van zijn kant tot het opleiden en sensibiliseren van zijn maatschappelijke werkers die regelmatig in contact komen met de jongeren en tot het samenwerken met de vzw Jeunes Aidants proches, het openbaar onderwijs en BRAVO om een zo goed mogelijk inzicht te krijgen in deze problematiek en deze jongeren te helpen.

Het OCMW zal ook een beroep doen op de gemeenschap door steeds vaker **vrijwilligers** in te schakelen voor de werking van zijn projecten en diensten (cf. personeel). Bejaarden kunnen bijvoorbeeld fungeren als mentors voor de jonge werkzoekenden (project duo for a job).

18. Deze “jeunes aidants proches” vertegenwoordigen in Brussel 14% van de Brusselse kinderen, volgens een schatting van jeugdwerkers en volgens een onderzoek dat werd gesubsidieerd door de Brusselse regering en ondersteund door een werkgroep van de FWB in zes Brusselse middelbare scholen uit alle netten. Volgens deze studie betreft het gemiddeld 2 leerlingen per klas en besteedt 1 jongere op de 3 tussen de 11 en 20 uur per week aan de zorg voor een familielid of jongere zussen of broers. De gerealiseerde studies slaan op kinderen uit het secundair onderwijs. Uit studies die werden gerealiseerd in andere landen, met name in Engeland, blijkt dat de zorgende jongeren nog talrijker zijn in het lager onderwijs.

PERSONEEL

Het personeel van het OCMW telt ongeveer 1.777 actieve ambtenaren waarvan 1.062 tewerkgesteld zijn in het kader van een contract art. 60. De essentiële taken van het OCMW zouden niet vervuld kunnen worden zonder de dagelijkse inzet van zijn personeel. Om de werkomstandigheden blijvend te verbeteren en de kwaliteit van de dienstverlening te verzekeren, zal het OCMW enkele acties ondernemen.

Er zal worden nagedacht over hoe het **beheer van het OCMW dynamischer en moderner** kan worden gemaakt jegens de gebruikers en ook over hoe een **grotere uitwisseling en wisselwerking** kan worden bereikt tussen de verschillende departementen van het OCMW.

Als gevolg van de vaststelling dat maatschappelijke werkers te zwaar worden belast met administratieve taken en niet voldoende tijd meer hebben voor hun sociale taken, zal het OCMW bekijken hoe de administratieve **procedures kunnen worden geoptimaliseerd en minder zwaar kunnen worden gemaakt**.

Om **eventuele storingen en gebreken op te sporen** zal het OCMW enkele voorzieningen invoeren. Een ervan is de tevredenheidsenquête bij de gebruikers, aangezien het onthaal van het publiek een prioritaire pijler blijft. Inzake het klachtenbeheer analyseert het OCMW de mogelijkheid om een bemiddelaar aan te werven die belast zal zijn met het onderzoeken van de klachten en met het formuleren van aanbevelingen. Er zal een analyse worden gemaakt van elk departement om de problemen die zich voordoen te identificeren en er zullen oplossingen worden aangereikt.

Op vlak van loopbanen is het in een steeds evoluerende context van onmisbaar belang om te steunen en te vormen. De **continue vorming** van de werknemers is primordiaal en dit op alle niveaus. De opleidingencatalogus biedt een zeer uitgebreid aanbod, maar het zal een kwestie zijn om de werknemers aan te moedigen om een opleiding te volgen. Bovendien moet iets gedaan worden aan de uurroosters, met name van technische functies die een aanwezigheid op het terrein

vereisen die vaak moeilijk te verzoenen valt met het volgen van een langere opleiding. De continue opleiding van eerstelijnerwerkers moet extra onder de aandacht worden gebracht, rekening houdend met de toename van de noden van de gebruikers en met de complexiteit van de opvolging, in het bijzonder binnen het domein van de mentale gezondheidszorg. De continue opleiding van de lesgevers zelf, in socioprofessionele inschakeling en alfabetisering zal ook worden voortgezet en uitgebreid. De opleiding in voorbereiding op de tewerkstelling van een artikel 60 moet worden uitgebreid zodat de personen in kwestie in staat zijn om zich (opnieuw) te integreren op de arbeidsmarkt (cf. deel 2).

Het is absoluut noodzakelijk om de **competenties en ervaring te valoriseren** en open te staan voor interne mobiliteit met name via een correcte bekendmaking van de beschikbare functies en via het verstrekken van specifieke opleidingen. Ook de communicatietools van het OCMW om nieuwe profielen aan te trekken zullen worden uitgebreid.

Naast de aanwerving van werknemers wil het OCMW ook de **aanwerving herbekijken van vrijwilligers en stagiairs** en deze in aantal doen toenemen. De kwaliteit van de stage zal bijvoorbeeld doorslaggevend zijn om de jongere te motiveren om later bij het OCMW te komen werken.

Het arbeidsreglement moet worden herbekeken om **telewerk** mogelijk te maken en aan te moedigen wanneer dat mogelijk is, waarbij wel een continuïteit van de dienstverlening wordt verzekerd.

Inzake **mobiliteit**, zal het OCMW pleiten voor een consequente terugbetaling van het openbaar vervoer en zal de zachte mobiliteit worden aangemoedigd (door het voorzien van een fietsparking, het ter beschikking stellen van fietsen in de antennes ...).

Met het oog op het bevorderen van de teamspirit zullen er meer **team buildings** worden georganiseerd in alle diensten. Uitwisselingen tussen jobs van het type 'leef mijn leven' en

systematische ontmoetingen tussen diensten zullen worden georganiseerd om op die manier tot een betere informatieverspreiding te komen.

Het comfort van de werknemers wordt ook bepaald door de veiligheid van het personeel. Na vaststelling van het groeiend aantal situaties van agressie, heeft het OCMW een **Cel voor Agressiepreventie** ontwikkeld, die het mogelijk maakt om in te grijpen in geval van een incident. De werking van de cel moet nog meer worden opgevoerd door extra personeel aan te werven. Er worden ook nieuwe voorzieningen ingevoerd zoals GSM- of PC-alarmen in geval er zich problemen voordoen in de antennes. Deze GSM-voorzieningen kunnen ook nuttig zijn voor de werknemers die zich ten huize van de steungerechtigden moeten begeven.

De gezondheid van de werknemers is ook een centrale bekommernis. Zo zal het OCMW campagnes organiseren voor het vroegtijdig opsporen van borstkanker of baarmoederhalskanker. De problematiek van de burn-out en andere beroepsziekten worden eveneens onder de aandacht gebracht om deze situaties te vermijden (omgaan met stress, ergonomie, ondersteuning...).

Op vlak van aanwerving zal het OCMW meer **mensen met een handicap** aanwerven, met de nodige begeleiding. Er wordt een contactpersoon aangeduid die de werknemers in kwestie begeleidt in hun werk en de integratie in het team bevordert.

Geen enkele vorm van discriminatie wordt getolereerd op de werkvloer. Er moet **respect van**

Team building

6. PERSONEEL

de werknemers en de gebruikers worden gegarandeerd (geslacht, herkomst, seksuele geaardheid, ...). In het licht hiervan zal het OCMW zijn middelen voor preventie van en informatie over discriminatie aan het personeel en de gebruikers uitbreiden. Hierbij wordt in het bijzonder gewezen op de gelijkheid tussen mannen en vrouwen.

Inzake modernisering vormen de **digitalisering en gegevensbeveiliging** een essentieel luik gedurende de komende jaren, met name in het licht van het thuiswerken en het uitwisselen van gegevens tussen de diensten. In samenwerking met de Stad wordt de administratieve vereenvoudiging overwogen via Easy Brussels evenals bijvoorbeeld de invoering van een app voor Smartphone voor de steungerechtigden met betrekking tot

het beheer van hun dossier. Het OCMW overweegt ook de mogelijkheid in te voeren om online afspraken te maken met een reminder per SMS of per e-mail. De samenwerking met het departement informatica en methoden (DIM) zal bijgevolg worden opgevoerd om de verschillende middelen en procedures te moderniseren en te vereenvoudigen.

Tot slot zal het OCMW de **looneisen** van de werknemers verdedigen bij het Brusselse Gewest.

Gezondheid van de werknemers

PATRIMONIUM

Het OCMW van de Stad Brussel beschikt over een uitgebreid vastgoedpatrimonium¹⁹ dat het centrum in staat stelt om huisvesting aan te bieden aan vele Brusselaars en om projecten van sociale economie tot ontwikkeling te brengen en een ambitieus sociaal beleid te voeren.

In het kader van het **Woningenplan van de Stad Brussel**, zal het OCMW zich concentreren op zijn doelpubliek en zal het voorrang geven aan de ontwikkeling van woningen afgestemd op de noden: transitwoning, woning van het type Housing First, gemeenschappelijke woningen, intergenerationale woningen, modulaire woningen,...

Er wordt **voorrang gegeven aan structurele oplossingen boven noodoplossingen**: woningen die de duurzame herintegratie beogen van personen die zich in een situatie van extreme armoede bevinden. Het is in deze optiek dat het OCMW de bouw van transitwoningen²⁰ en van Housing First woningen zal voortzetten, in samenwerking met de ION van de GGC Bruss'Help. Er komen modulaire woningen zowel buiten als in de onbewoonde gebouwen. Op die manier wil het OCMW een compleet ander model ontwikkelen met in de vizierlijn de wens om daklozen terug op te nemen in de maatschappij door ze te helpen bij het vinden van een woning. In deze dynamiek wordt bijzondere aandacht besteed aan vrouwen en eenoudergezinnen die het kwetsbaarst zijn.

Om te beantwoorden aan de vraag van vele gezinnen (waaronder ook eenoudergezinnen) die geconfronteerd worden met te hoge huurprijzen en vaak moeten wonen in onaangepaste en te kleine woningen, zal het OCMW meer **woningen bouwen die geschikt zijn voor grote gezinnen** in het kader van dit plan of zogeheten moduleerbare woningen (aanpasbaar aan de wijzigingen binnen het gezinsleven).

Er zullen **nieuwe woonvormen** worden bestudeerd, zoals gemeenschappelijke woningen, intergenerationale woningen (crèche in bejaardenresidenties, woningen waar bejaarden en studenten samenwonen waarbij de studenten een lagere huur betalen in ruil voor het vervullen van huishoudelijke taken – zie de vzw 1 toit 2 âges, ...), gegroepeerd wonen (woning met privéruimten en collectieve ruimten. Dit model wordt gekenmerkt door zelfbeheer en de wens om collectief te leven), co-housing (gedeelde woningen met gemeenschappelijke ruimten)... die de rationalisering van de kosten mogelijk maken, woningen toegankelijker maken en een gemengd publiek verzekeren binnen de woonprojecten.

Het OCMW wil eveneens een **doeltreffender klachtenbeheer** verzekeren met een uitbreiding van de technische dispatching die ook toegankelijker is (via bijvoorbeeld een groen nummer). Het principe van het voorzien van een opgeleide contactpersoon op de sites van sociale woningen, het centraliseren en het overdragen van de vragen naar gespecialiseerde diensten, zal worden geanalyseerd.

Om de toegang tot huisvesting te vergemakkelijken zal de **samenwerking met de Sociale Immobiliënkantoren (SIK)** worden uitgebreid waarbij het OCMW garanties biedt aan de eigenaars en de woningen toegankelijk worden gemaakt voor de personen die er de grootste nood aan hebben. Op die manier zal ook een gedeelte van het privé vastgoedpark dat kampt met een duidelijk gebrek aan onderhoud, opnieuw in gebruik kunnen worden genomen.

In een streven om een voorbeeldige eigenaar te zijn wil het OCMW verder inzetten op de renovatie en isolatie van zijn woningen en gebouwen via een energieaudit. Naast het ecologische aspect van deze maatregel, heeft dit ook een sociale dimensie en een

19. Verschillende departementen staan in voor het dagelijks beheer ervan : het Departement der Werken, het Departement Technisch Beheer en Energie en het Departement Eigendommen.

20. Het park van transitwoningen bestaat vandaag uit 65 woningen verspreid over verschillende gebouwen (50 studio's, 4 woningen met 1 kamer, 10 woningen met 2 kamers en 1 woning met 3 kamers) met in de zomerperiode nog eens 34 extra woningen in de Koningsstraat.

rechtstreekse impact op de energierekeningen die zwaar doorwegen op de gezinsbudgetten. De **renovatie en isolatie** heeft ook betrekking op de openbare gebouwen van het OCMW en omvat allerhande ingrepen: de isolatie van de daken en de gevels, de vervanging van de ramen en de ketels, nieuwe energiezuinige verlichting, recuperatie van regenwater, aërothermische of geothermische warmtepomp, zonnepanelen, thermische zonnepanelen... (cf. deel 8).

Nog steeds in een streven naar het vervullen van een voorbeeldrol, zal de **toegang tot woningen en gebouwen voor personen met beperkte mobiliteit** worden bestudeerd. Nog te vaak zijn er vandaag plaatsen onaangepast en er moeten zware inspanningen worden geleverd om dit te verhelpen.

Het OCMW bestudeert de mogelijkheid om een beheerstrategie in te voeren voor zijn **commerciële ruimten**. De bekendmaking van deze verhuurde panden moet worden herbekeken en gestructureerd om beter in te spelen op de commerciële mix in de wijk en de kwaliteit van de huurders te verzekeren. De toewijzingscriteria zullen worden herzien.

Het OCMW zal de mogelijkheid bestuderen om voorrang te verlenen aan pop-up stores om ondernemers de kans te bieden om hun zaak op te starten. Deze korte huurtermijnen zorgen ervoor dat de commerciële leegstand wordt tegengegaan en dat een wijk of handelsstraat opnieuw tot leven komt.

De strijd tegen de huurleegstand, die slechts 4% van het vastgoedpark bedraagt, zal nog andere vormen aannemen. Het OCMW zal het **tijdelijk gebruik** mogelijk maken van gebouwen bedoeld voor sociale of culturele activiteiten (type studiezalen). Het OCMW zal ook meewerken aan de strijd tegen huisjesmelkers en onbewoonbare woningen.

Nog steeds in samenwerking met de Stad en de sociale huisvestingsmaatschappijen (Brusselse woning en de Lakense Haard) zal het OCMW deelnemen aan de reflectie over de inplanting van **plaatsen voor het beoefenen van een sport** in de omgeving van de betreffende woningen.

Tot slot zal het OCMW in een globale logica zijn **betrokkenheid bij de wijkcontracten** voortzetten om ervoor te zorgen dat de projecten ruimten voorzien voor een kwetsbaar publiek.

ECOLOGISCHE OVERGANG

8. ECOLOGISCHE OVERGANG

Naast de bestrijding van armoede en ongelijkheden wordt onze maatschappij vandaag geconfronteerd met een uitdaging van formaat, met name het milieubehoud. De klimaatwijzigingen bedreigen onze levenskwaliteit en onze gezondheid. Wereldwijd zijn de meest kwetsbare bevolkingsgroepen de eerste slachtoffers van deze klimaatwijzigingen. In België zijn dat de kinderen, de bejaarden, de zieken of de kansarmen die er als eerste de gevolgen van dragen (luchtkwaliteit, energieprijzen, mobiliteit, voeding...). De ecologische nood verplicht ons vandaag om onze werkwijzen te herzien. Een ander ontwikkelingsmodel dringt zich op, met name de duurzame ontwikkeling die sociale vooruitgang koppelt aan milieubescherming en economische ontwikkeling. De toepassing van deze overgang moet collectief gebeuren want de bescherming van ons klimaat is van nature transversaal (economie, energie, huisvesting, mobiliteit, landbouw, afval...). De autoriteiten hebben hier een voorbeeldrol te vervullen.

Het OCMW heeft niet gewacht op de mediativering van het probleem om betrokkenheid te tonen. Sinds 2008 onderneemt het OCMW allerhande acties voor sensibilisering en vermindering van energieverbruik, met name via de huidige **Agenda 21** (17 doelstellingen van duurzame ontwikkeling van de VN) en van het klimaatplan van de Stad Brussel.

Op vlak van duurzame ontwikkeling is het **DREAM project** een voorbeeldproject. Dankzij dit project voor de ophaling en herverdeling van voedseloverschotten op de vroegmarkt MABRU kan er dagelijks gemiddeld een ton onverkocht fruit en groente worden geleverd (door 2 verantwoordelijken en 6 werknemers met een contract artikel 60) aan de vele Brusselse verenigingen die actief zijn binnen de voedselhulp. De noodzaak om deze dienst uit te breiden is overduidelijk en zal worden geanalyseerd want het project vervult twee absoluut essentiële doelstellingen, met name de voedselsolidariteit en het anti-verspillingsbeleid.

Als belangrijke publieke speler moet het OCMW evenwel zijn inspanningen inzake **duurzaam ontwikkelingsbeleid** nog voortzetten en opvoeren, zowel binnen zijn eigen beheer als in zijn steunbeleid aan zijn gerechtigden.

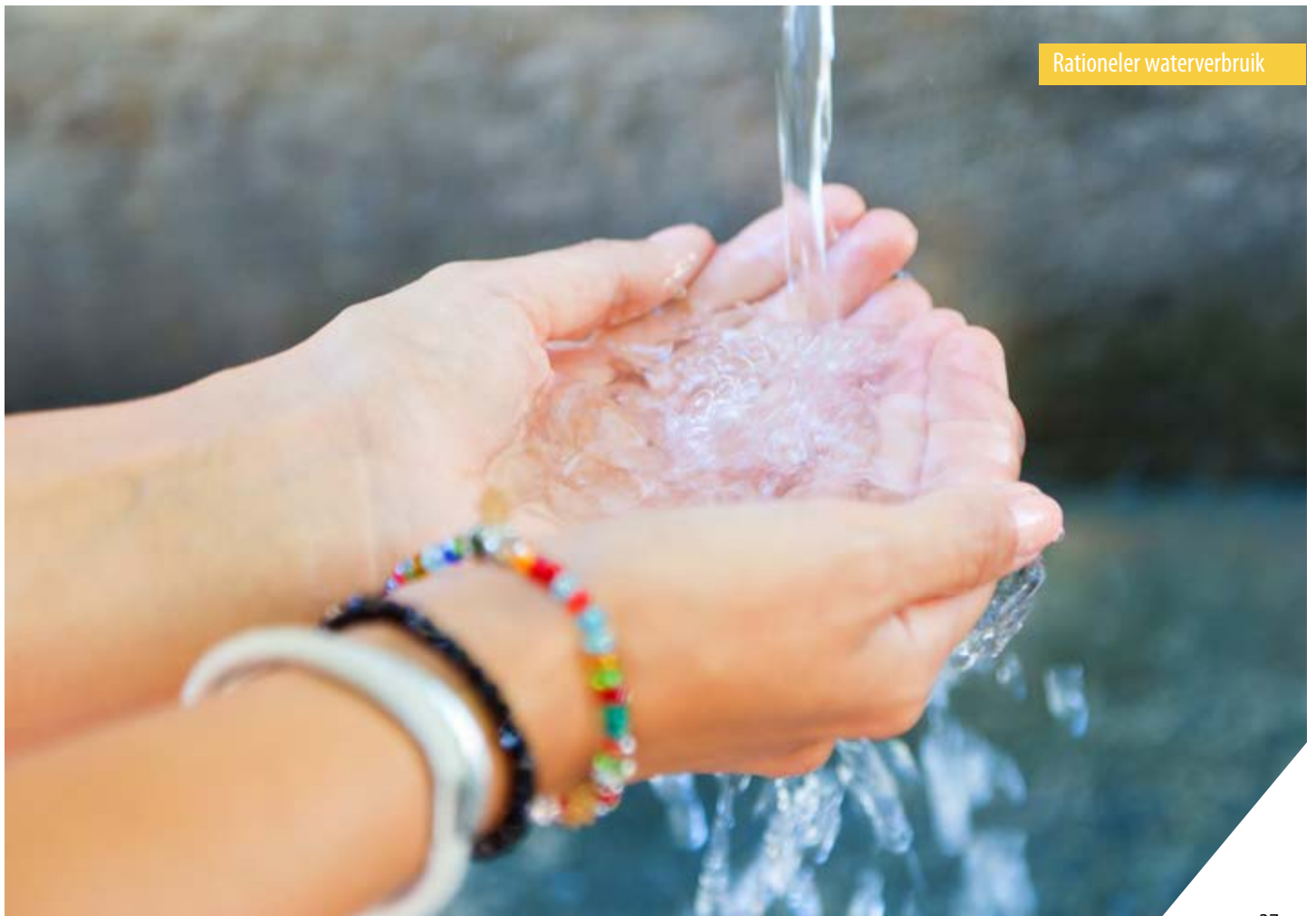
In het kader van de werken aan het openbaar en privé patrimonium zal het OCMW de **doelstellingen van hoge energieprestaties verder nastreven** en zal hierbij zoveel als mogelijk gebruik maken van hernieuwbare energiebronnen: de isolatie van de daken en gevels, de vervanging van de ramen en ketels, nieuwe energiezuinige verlichting, recuperatie van regenwater, warmtepomp enz. Het is alvast duidelijk dat er in alle gebouwen van het OCMW werk zal worden gemaakt van relighting en monitoring. Verder zal er ook een inventaris worden opgemaakt van alle daken van de OCMW-gebouwen om te weten welke daken in aanmerking komen voor zonnepanelen. Ook de pistes van **groendaken** en –muren evenals de ontwikkeling van een **stedelijke landbouw** (moestuinen, bijenkorven, compost...), enz. zullen worden bestudeerd. Zoals reeds vermeld zal het volledige OCMW-patrimonium een **energieaudit** ondergaan met het oog op betere prestaties. Een reflectie over een **rationeler waterverbruik** in de openbare en privégebouwen zal het onderwerp vormen van een actieplan.

Het OCMW zal eveneens de mobiliteit van zijn werknemers herbekijken en het gebruik van **ecologische vervoerwijzen** zal worden aangemoedigd via het ter beschikking stellen van fietsen, elektrische fietsen, bakfietsen... De voertuigenvloot wordt gerationaliseerd in overleg met de Stad Brussel en er wordt verder werk gemaakt van een overschakeling op minder vervuilende modellen. Het personeel wordt gesensibiliseerd en betrokken in de strijd tegen de klimaatopwarming.

Gezien de vaststelling dat de energie- en waterrekeningen zwaar doorwegen in het budget van de meest kwetsbare gezinnen, moet het OCMW extra inzetten op het **sensi-**

biliseren en informeren van zijn gebruikers voor een doordacht energiebeheer via de Energiecel. De huurders van sociale woningen moeten beter worden geïnformeerd over de technieken die hen ter beschikking worden gesteld. Het OCMW pleit bij de bevoegde instanties ook voor het handhaven en uitbreiden van het energiefonds en het handhaven van een redelijke energieprijs. De mogelijkheid van groepsaankopen inzake energie voor de OCMW-huurders kan ook worden bestudeerd.

Het OCMW herbekijkt tevens de kwaliteit van het voedsel door **zich nog meer te richten naar biologische en lokale producten** (voedselpakketten, vieruurtjes in de huiswerkscholen, maaltijden in de rusthuizen ...). De voedingskwestie die essentieel is voor de gezondheid en het welzijn zal het onderwerp vormen van een bredere reflectie met onze instellingen.

GOED BESTUUR

Het OCMW past de beginselen toe van een goed bestuur die de laatste jaren door de Stad Brussel en het Brusselse Gewest werden ingevoerd. Dit impliceert een hoog niveau van transparantie en striktheid in het beheer van overheidszaken. Het doel is het verzekeren van een sterke, doeltreffende en exemplarische openbare dienst.

Het centrum voorziet de middelen om dit te bereiken door het realiseren van een **externe audit, een interne audit en een regelmatige interne controle**. Het huishoudelijk reglement van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn (RMW) werd herzien met het oog op het optimaliseren van het werk van de raadgevers, de administratie en in fine het verlenen aan de gebruikers van een dienst die steeds doeltreffender en kwalitatief hoogstaander is. Deze herziening is gebaseerd op de beginselen van goed bestuur die door de Stad werden ingevoerd en houdt rekening met de nieuwe wetgevingen inzake de Brusselse OCMW's. De verschillende comités die de RMW moeten voorbereiden, werden gereorganiseerd.

Om een nieuw beleid uit te stippelen dat zo dicht mogelijk aanleunt bij de realiteit en om te anticiperen op toekomstige uitdagingen samen met de Stad Brussel, zal het OCMW zijn **Studiecel** verder uitbouwen. De Cel kan eigen indicatoren vrijgeven, prospecteren op de goede praktijken van andere steden en vernieuwende projecten identificeren. De samenwerking met universiteiten en wetenschappers zal worden overwogen met het oog op het analyseren van het grondgebied, het extraheren van gegevens, het realiseren van projecties en het met kennis van zaken ondernemen van specifieke acties.

Extern zal het OCMW **de samenwerking en synergie versterken**, enerzijds met de Stad

Brussel en anderzijds met het lokale weefsel, de verenigingen die actief zijn op vlak van sociale bijstand en sociale cohesie of ook met de andere Belgische OCMW's. Er zal ook werk worden gemaakt van een specifieke samenwerking met de Stad Brussel en haar Dienst voor Cultuur voor het opwaarderen van het Museum en de Archieven van het OCMW. Het OCMW zal verder ook de mogelijkheid analyseren voor het rationaliseren met de Stad Brussel van zijn autopark, zijn dienst voor thuiszorg en zijn reprografiedienst om overlapping te vermijden.

In het licht van de strijd tegen de kwetsbaarheid van vrouwen, werkt het OCMW aan **Gender Budgeting** met als doel het evalueren van de mate waarin de economische en financiële middelen van het OCMW in gelijke mate worden toegekend aan mannen en vrouwen en om de doeltreffendheid van de toekenning van openbare fondsen voor politieke doelstellingen te verbeteren (bereiken we elk type publiek?). Het "gender" gevoelige budget past de beginselen van "Gender Mainstreaming" toe op de verdeling van de financiële middelen. Het betreft geen afzonderlijk opgesteld budget. Het is een proces dat de prioriteiten maar ook de werkwijzen in vraag stelt. Bij vaststelling van ongelijkheden worden de doelstellingen bepaald en wordt een actieplan opgesteld om tot een objectieve gelijkheid te komen. Er moeten ook relevante, kwantitatieve en kwalitatieve opvolgingsindicatoren worden bepaald.

Tot slot zal het OCMW in navolging van de Stad Brussel sociale en ecologische bepalingen opnemen in de bestekken van de overheidsopdrachten om te **strijden tegen sociale dumping** en om de ecologische impact van de investeringen te beperken. In het licht hiervan zal voorrang worden gegeven aan de korte keten en aan de circulaire economie.

CONCLUSIE

De zes komende jaren wil het OCMW van de Stad Brussel steeds transversaler en proactiever gaan werken; dit blijkt duidelijk uit de verschillende hierboven beschreven projecten. Rekening houdend met de algemene Brusselse context en de verarming van een stijgend aantal burgers, zal het sociale luik hierbij prioritair zijn. Er zal werk worden gemaakt van een kwalitatieve openbare dienstverlening die afgestemd is op de noden van de gebruikers. Hiertoe zal op de eerste plaats het personeel worden ondersteund in zijn opdracht en zal de actie van het OCMW worden gevaloriseerd.

De voormelde doelstellingen en oriënteringen laten toe om de basis te leggen en de grote lijnen uit te tekenen van dit mandaat. De monitoring van deze nota zal gebeuren door de administratie. De inhoud ervan is uiteraard niet onveranderlijk en zal mee evolueren met de tijd. De doelstellingen worden jaarlijks opnieuw geëvalueerd bij de opstelling van het beleidsplan door de administra-

tie, rekening houdend met de vereisten.

Tot slot is het van belang om nogmaals te wijzen op het bijzondere statuut van het OCMW gezien de Stad waarvoor het zich inzet. Het OCMW doet vaak meer dan zijn deel van het werk om noodsituaties op te lossen. Er zal bij de subsidiërende overheid worden gepleit voor een rechtvaardige financiering van zijn taken. Aangezien het OCMW diverse wetgevingen en reglementeringen terzake toepast, zal het niet nalaten om de betreffende gezagsniveaus deelgenoot te maken van de realiteit op het terrein. In aanloop op de regionale, federale en Europese verkiezingen is het moment meer dan ooit geschikt om de problematiek van de armoede naar voren te schuiven in het debat. Het OCMW kan dit niet alleen en richt zich dan ook tot de federale regering en het Brusselse Gewest. Enkel met een gezamenlijke aanpak van alle autoriteiten zullen we erin slagen om de ongelijkheden duurzaam een halt toe te roepen.

